

Pimp je erf!

Projectbegeleiders Marjolein Samplonius en Rinck Zevenberg van Paard en Landschap op het erf van de familie Mous in Mirns.

Smoezelig witte linten rond een paardrijbak, hooi verpakt in knalgroene folie en in het zicht een dampende strontbult. Sommige paardenhouders maken er rond de stal een rommeltje van. De 'anti-coniferenbrigade', pleit voor een deugdelijker aankleding van de paardenhouderij.

Elisabeth Post
Foto's Catrinus van der Veen

Het moet anders. De erven van paardenhouders kunnen veel netter en mooier, als de eigenaren eerst maar eens zouden letten op wat er in hun omgeving zoal groeit en bloeit. Projectleiders Marjolein Samplonius en Rinck Zevenberg van Paard en Landschap geven desgevraagd advies. „Het is geen onwil, maar gewoon onkunde.“

Een paard in de wei wordt door iedereen geaccepteerd. „Voorbijgangers vinden dat een mooi gezicht, zo blijkt uit diverse onderzoekjes.“ Maar bij het houden van paarden is meer nodig dan alleen een lapje grond. Zo'n dier behoeft onderdak en voer en de eigenaar wil vaak ook aan huis een grote zandbak om in te rijden.

Om de droom te verwezenlijken, verhuizen veel paardenliefhebbers naar het platteland. Al naar gelang het budget wordt een boerderijtje opgeknapt of een nieuwe woning neergezet. De een bouwt fraaie stallen, de ander plaatst een zeecontainer. Gemeenten laten het op zijn beloop.

„Er zijn geen eenduidige en goede regels. Gemeenten weten vaak niet wat er komt kijken bij het houden van een paard. En paardenhouders doen soms maar wat.“ Gevolg: aftandse containers, smoezelige linten rond de paardrijbak en dampende mesthopen in het zicht. Om maar te zwijgen over de doorgeschoten zuring in de kaalgevreten wei; die groeit op plekken waar paarden mesten. „En dat vinden de mensen dan weer niet leuk om te zien.“

De groenbeheerders hebben tegen die verrommeling de strijd aangebonden. „Want het moet niet zo zijn, dat er straks geen paarden meer worden geduld. De opmars van de paardenhouder op het platteland is nou eenmaal niet meer te stuiten.“ Met het kiezen van de juiste beplanting en

goed weidebeheer kan een hoop onvrede worden weggenomen, zeggen Samplonius en Zevenberg.

Paardenhouders weten veelal niet hoe het anders kan, heeft het projectteam geconstateerd. „Het gaat immers om het paard. Maar er komt meer bij het buitenleven kijken en die kennis ont-

breekt. Eerste prioriteit voor eigenaren is een goede stal, rijbak en deugdelijke afzetting, het groen is slechts bijzaak. Daar is vaak geen geld meer voor.“ Er worden dan ook veel slechte groenkeuzes gemaakt, vindt het duo. Coniferen en laurier zijn geliefd bij de paardenhouders. Want de beplanting blijft groen. „Verschrikkelijk. Heb je een dure buitenmanege met drainage, plant je daar coniferen omheen.“ De groenadviseurs gruwelen al bij de gedachte. „Die bomen horen helemaal niet in het Friese landschap. Wij van de anti-coniferenbrigade adviseren: kijk wat er om je heen groeit en ga dat gebruiken. Heel simpel.“ Groen is ook een alternatief voor de „foeilelijke witte hekken. Als je dan toch hekken wilt plaatsen, maak ze dan niet zo opzichtig wit.“

Bieneke de Vries uit Koufurderrige trok haar eigen plan. Ze verhuisde vijf jaar geleden van Joure naar het platteland. „Natuurlijk had ik me als stadsmisje nog nooit met beplanting beziggehouden. Het ging mij in de eerste plaats om de paarden.“ Toch wist ze dat ze het niet wilde aanpakken zoals de meeste anderen.

De nieuwe donkergroene rijkhal met zwart dak prijkt prominent achter de boerderij. „De gemeente wilde dat die rood zou worden, omdat de boerderijen in de omgeving ook die kleur hebben. Maar in dit geval past dat totaal niet.“ Met enige overredingskracht kreeg De Vries uiteindelijk haar zin.

Over de beplanting heeft ze informatie ingewonnen bij de projectleiders van Paard en Landschap. Ze gaat langs de hal iepen plaatsen. Ook daar wilde de gemeente Gaasterlân-Sleat eerst niets van weten. „Ik moest het bedrijf maar weplanten achter kornoelje, blauwsparren, coniferen en forsythia. Mooi niet, ik plaats daar zeven bomen met maat. Bomen die in dit landschap thuis horen. Die zijn toch veel mooier dan die lullige sprietjes in de grond.“

Paradijsje in Mirns

Het uitzicht is adembenemend. Het landschap gloeit, verderop schittert het zonlicht in het IJsselmeer. Hoewel Johanna Mous zich bewust is van haar prachtige woonplek, heeft ze weinig oog voor al die schoonheid. De bewoonster van een landhuis aan de Breeleenswei in Mirns steekt veel energie in het onderhoud van het 4 hectare grote erf. „Het werk gaat altijd door. Je vergeet wel eens om je heen te kijken.“

Het erf van Johanna en haar man Lambertus Mous - ze houden voor de hobby vijf paarden - dient volgens de projectleiders van Paard en Landschap als voorbeeld voor andere paardenhouders. In zeven jaar tijd heeft de familie een paradijsje gemaakt op de plek waar voorheen de kassen van een aardbeienkwekerij stonden. Daarbij is de hulp ingeschakeld van Paard en Landschap. Rond de paardenweide aan de voorzijde van de woning is onder andere meidoorn neergezet. De haag is de afscheiding tussen de wei en de voortuin van het landhuis. Aan de randen van het perceel staan berken, brem en fruitbomen. De houtwallen rond het terrein zijn uitgedund en kunnen weer groeien. In de paardenweide is een mengsel van gras met kruiden gezaaid. Paarden zijn dol op kruiden en die zijn goed voor ze.

Zelfs tijdens de wintermaanden ziet de tuin er aantrekkelijk uit. „Maar het blijft veel werk“, waarschuwt de eigenaresse. Rinck Zevenberg van het project Paard en Landschap: „Planten is wel de wet van behoud van ellende. Je moet blijven onderhouden.“

Johanna Mous doet het allemaal zelf. Ze zou achteraf - „want als ik alles vooraf had geweten“ - een aantal andere keuzes hebben gemaakt. Zo is het onderhoud van de meidoorn een heidens karwei. „Twee keer per jaar snoeien, gaat nog wel. Maar het opruimen is verschrikkelijk. Ik had er liever meidoorns zonder stekels geplant.“

De brem vindt de Mirnse ronduit lelijk. „Die bloeien geel in het voorjaar en dat is mijn kleur niet.“ De dennenbomen die de woning vanaf de dijk aan het zicht onttrekken, horen daar eigenlijk niet. „Maar ik laat ze lekker staan. Anders wordt het hier te kaal. Bovendien trekken die bomen veel vogels aan. Er zijn hier bijvoorbeeld ontzettend veel uilen.“

Smoezelige witte linten rond een paardenweide.

Paard en landschap

Marjolein Samplonius en Rinck Zevenberg trekken namens de SBNL, de organisatie voor particulier en agrarisch natuurbeheer, het project Paard en Landschap. Het project is in 2006 gestart en mede een initiatief van de Sectorraad Paarden. Deze SRP is de overkoepelende organisatie die de belangen van paardenhouders vertegenwoordigt en advies uitbrengt aan het ministerie van landbouw. Ook de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie is een van de participanten. De KNHS heeft €400.000 in het project gestoken. Recent is een zogenoemd inspiratieboek uitgebracht met groentips en -adviezen voor paardenhouders. Zevenberg en Samplonius zijn actief in twee gebieden: de Gelderse Vallei en Zuidwest-Friesland. Het duo geeft zowel particulieren die paarden bezitten als professionele paardenhouders adviezen over de inrichting van de erven en het weidebeheer. Ook gemeenten kunnen bij het duo terecht. Ze weten bovendien hoe en voor welke subsidies paardenhouders in aanmerking kunnen komen. „Er zijn heel wat potjes.“

Het project Paard en Landschap eindigt dit jaar. Dan is het geld op. Wethouder Wim Plekkenpol van Weststellingwerf zou de groenadviseurs graag naar zijn nog op te richten kenniscentrum voor paardenhouders halen. „Het is natuurlijk ook belangrijk dat er aandacht is voor een goede inrichting van het landschap.“